

INKLUZIVNO OBRAZOVANJE

Što je to inkluzivno obrazovanje?

- *Na UNESCO-voj Svjetskoj konferenciji o posebnim obrazovnim potrebama održanoj 1994.godine u španjolskom gradu Salamanca usvojena je Izjava i Okvir za akciju kojima se promiče pravo svakog djeteta da, bez obzira na njegovo fizičko, intelektualno, emocionalno, socijalno, jezično ili drugo stanje, bude uključeno u redovne škole i razrede.*
- *Obrazovni koncept koji proistječe i koji se razvija iz ovakvog, jednog općeg stava, o potrebi uključivanja sve djece u redovne škole je poznat kao inkluzivno obrazovanje.*

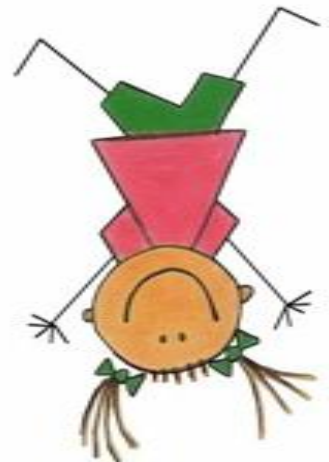
- Inkluzivno obrazovanje (eng. inclusive education) temelji se na pravu svih na kvalitetno obrazovanje i posebno se usredotočuje na ranjive skupine.
- Načelo inkluzivnosti u obrazovanju uključuje osobe s invaliditetom, osobe nižeg socijalno-ekonomskog statusa, osobe iz ruralnih sredina, rasne, etničke i druge manjine te osobe ili skupine koje su diskriminirane u obrazovanju na temelju dobi, vjere, seksualnosti ili drugih obilježja.
- Inkluzivno obrazovanje je zapravo proces koji se odvija kroz promjene u pristupu podučavanju i u obrazovnom sadržaju, ali i u samoj strukturi i strategijama obrazovnog sustava. Krajnji je cilj inkluzivnog obrazovanja povećanje sudjelovanja u učenju i smanjenje isključenosti unutar ili zbog obrazovanja.

- Inkluzivno obrazovanje podrazumijeva veću uključenost svih učenika u nastavni proces kao i njihovo uključivanje u nastavu lokalnih škola, njihovih kultura
- Inkluzija znači promjenu kultura na taj način da odgovori potrebama učenika obuhvaćenih procesom inkluzivnog obrazovanja
- Inkluzivno obrazovanje se zasniva na promjeni nastavnog plana i educiranosti nastavnog osoblja kao i učenika
- Inkluzija znači da svi učenici trebaju biti uključeni u nastavni proces svojih lokalnih škola
- Inkluzivno obrazovanje bi trebalo potaknuti formiranje boljeg odnosa na relaciji društvo – škola, što bi doprinjelo smanjenju segregacije, tj. izdvajanja

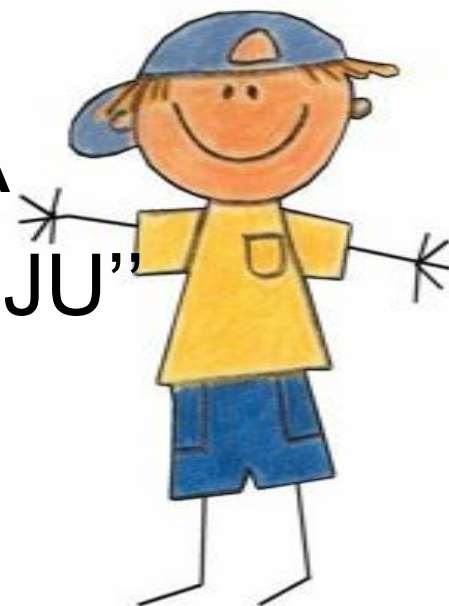
Danas je inkluzivno obrazovanje postalo ključna sastavnica dviju najvećih globalnih inicijativa za poticanje prava na obrazovanje i jednakih mogućnosti u obrazovanju: pokret UNESCO-a pod nazivom “Obrazovanje za sve” (eng. Education for All - EFA) i program “Milenijski ciljevi razvoja” (eng. Millenium Development Goals) Ujedinjenih Naroda.

ZAJEDNIČKI PROJEKT EUROPSKE UNIJE I
VIJEĆA EUROPE:

“REGIONALNA POTPORA
INKLUZIVNOM OBRAZOVANJU”

Korisnici

Regija jugoistočne Europe: Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Crna Gora, Srbija, "Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija" i Kosovo*

Ukupno trajanje

35 mjeseci, početak: siječanj 2013.

Proračun

5.165.650 EUR

Sredstva osigurali

Europska unija (90%)

Vijeće Europe (10%)

Partneri :

ministarstva i lokalne vlasti, nastavnici, školsko stručno osoblje i roditelji; mediji, Europska fondacija za obuku (European Training Foundation)

Projektne timovi u regiji:

timovi u Sarajevu, Beogradu i Tirani

Ciljevi, aktivnosti i metode rada:

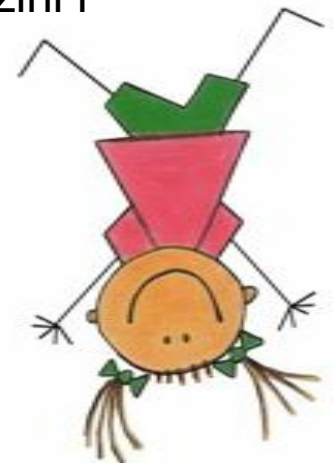
- “Regionalna potpora inkluzivnom obrazovanju“ regionalni je projekt za jugoistočnu Europu koji će poboljšati socijalno uključivanje i socijalnu koheziju u regiji kroz promociju inkluzivnog obrazovanja i obuke (sukladno obvezama korisnika projekta u procesu pristupanja Europskoj uniji i sukladno standardima Vijeća Europe). Projekt će promovirati koncept inkluzivnog obrazovanja kao reformskog načela koje poštuje različitosti među svim učenicima, s posebnim naglaskom na one koji su izloženi većem riziku od marginalizacije i isključenosti.
- U cilju boljeg razumijevanja prednosti inkluzivnog obrazovanja, glavne aktivnosti projekta bit će usmjerene na rad s 49 pilot škola (7 škola po korisniku: 3 osnovne, 2 opće srednje i 2 strukovne srednje škole). Iskustva stečena u tim pilot školama pružit će onima koji odlučuju o namjeni obrazovanja konkretne prijedloge o tome kako povećati primjenu ustanovljenih dobrih praksi, što će im omogućiti da bolje odgovore na potrebe sve veće društvene različitosti i da razviju veći stupanj inkluzivnih društava – za dobrobit svih.

Županijski prikaz odabranih pilot škola u Republici Hrvatskoj za zajednički projekt Europske unije i Vijeća Europe „Regionalna potpora inkluzivnom obrazovanju“

Ime škole	Općina/ grad, županija
Osnovne škole:	
1. Osnovna škola „Dr. Ivan Merz“	Zagreb, Grad Zagreb
2. Osnovna škola Okučani	Okučani, Brodsko-posavska županija
3. Osnovna škola "Vladimir Nazor"	Ploče, Dubrovačko-neretvanska županija
Gimnazije:	
1. Druga gimnazija	Split, Splitsko-dalmatinska županija
2. Gimnazija Bernardina Frankopana	Ogulin, Karlovačka županija
Srednje strukovne škole:	
1. Gospodarska škola, Čakovec	Međimurska županija
2. Ekonomska i upravna škola	Osijek, Osječko-baranjska županija

- Projekt zagovara pristup "odozdo nagore", koji će pomoći kreatorima politika obrazovanja da praktična iskustva s terena primijene u reformi formalnog obrazovanja. Pored toga što će fokus biti na pilot školama, projekt će se također provoditi na regionalnoj razini čime će naglasiti ulogu obrazovanja i obučavanja u promociji socijalnog uključivanja, tolerancije, interkulturalnog dijaloga i nediskriminacije u jugoistočnoj Europi u cjelini.
- Regionalni pristup inkluzivnom obrazovanju opravdan je iz razloga što među zemljama jugoistočne Europe postoje sličnosti u smislu društvenog, političkog i ekonomskog konteksta, ali i zato što se one susreću sa sličnim problemima.
- Obrazovni su sustavi slične strukture i prolaze kroz slične reforme i svi se bore da osiguraju jednake mogućnosti za različite skupine učenika. Ovi zajednički čimbenici, slične potrebe i prioriteti, kao i ograničeni resursi, sugeriraju da regionalna suradnja, razmjena iskustava i znanja mogu postići učinkovitiju provedbu inkluzivnog obrazovanja na nacionalnoj razini i značajno pridonijeti smanjenju troškova.

Projekt “Regionalna potpora inkluzivnom obrazovanju“ ima pet glavnih komponenata:

1. Pilot inkluzivne škole

Projekt će utvrditi kriterije za odabir pilot škola. Paralelno s tim, bit će utvrđeni postojeći instrumenti i metodologije, a po potrebi će biti prilagođeni i razvijeni te prevedeni. Bit će uspostavljena regionalna mreža inkluzivnih škola (Inclusive School- Net) za uzajamno učenje i razmjenu iskustava, uz potporu odgovarajuće web platforme, a pilot školama će biti dodijeljene i male donacije.

2. Podizanje svijesti

Na lokalnoj razini bit će organizirani događaji u cilju podizanja svijesti relevantnih institucija i partnera. Bit će snimljen dokumentarni film o projektu, koji će biti preveden i sinkroniziran na lokalnim jezicima, a čije će emitiranje biti omogućeno u svim zemljama u regiji. Pored toga, s televizijskim kućama i radiopostajama bit će ispitana mogućnost snimanja edukativnih programa o inkluzivnom obrazovanju, i to na temelju iskustava stečenih u pilot školama.

3. Potpora kreiranju politika

Projekt će uspostaviti regionalnu mrežu zainteresiranih sudionika (Inclusive PolicyNet) i dati im potporu u cilju uspostavljanja strateškog dijaloga i razmjene iskustava korištenjem primjera iz pilot škola pri utvrđivanju dobrih praksi. Kreatori obrazovnih politika, kao i predstavnici mreže škola (Inclusive SchoolNet) i mreže nastavnika (Inclusive TeacherNet), također će biti pozvani da sudjeluju u radu ove „strateške mreže“. Pored toga, bit će organizirani i studijski boravci kako bi se sudionici upoznali s iskustvima i praksom primjene politika Europske unije i Vijeća Europe.

4. Potpora nastavnicima

Izradit će se moduli i programi za usavršavanje nastavnika, a projekt će uspostaviti i višenamjenski nastavnički web portal u okviru web platforme projekta. Organizirat će se godišnje regionalne radionice u svrhu razmjene iskustava i poticanja umrežavanja.

5. Partnerstva

Projekt će njegovati partnerstva sa svim relevantnim regionalnim sudionicima kako bi potpomogao uklanjanje pravnih i obrazovnih prepreka s kojima se susreću osjetljive skupine.

KAKO TO IZGLEDA U PRAKSI?

- 15. lipnja 2013. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta objavilo je javni poziv za iskazivanje interesa za sudjelovanje osnovnih i srednjih škola RH u zajedničkom projektu Europske Unije i Vijeća Europe “Regionalna potpora inkluzivnog obrazovanja”
- Prijavu je trebalo ispuniti na hrvatskom i engleskom jeziku.
- Defektologinja naše škole Aleksandra Grubač ispunila je prijavni obrazac, a na engleski jezik ga je prevela učiteljica engl. jezika L. Matokanović.
- Konačni odabir škola vršilo je Povjerenstvo dajući konačnu ocjenu, a sačinjavaju ga predstavnici ministarstava obrazovanja, EU i Vijeća Europe.

Kriteriji za odabir:

1. Prisutnost inkluzivne obrazovne politike i prakse:

Škole trebaju pokazati postojanje raznovrsne dimenzije različitosti (gospodarsko- socijalne, kulturološke, vjerske, jezične, urbano – ruralne različitosti, specifične osobne karakteristike, učenici s poteškoćama u razvoju i invaliditetom).

2. Spremnost za usvajanje inkluzivnog okruženja za učenike.

Zainteresirane škole moraju pokazati motiviranost za promjenu uvjeta učenja na način da oni zadovoljavaju potrebe učenika kao i spremnost da započnu proces usvajanja strateških planova i politika rada. Isto tako, trebaju pokazati spremnost za partnerstvo s drugim školama, kako u svojoj državi, tako i preko granice, s obzirom na kontekst dodjele bespovratnih sredstava.

3. Promicanje pristupa kooperativne i interaktivne nastave.

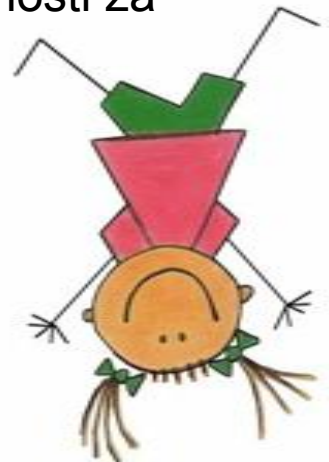
Škola mora pokazati spremnost za kooperativno učenje, a to znači promovirati ideju da se učenje kod mladih osoba ostvaruje tako da uče jedan od drugoga.

4. Kapacitet za međudjelovanje u pilot projektu.

Škole moraju pokazati da posjeduju kapacitet za upravljanje mnogim bespovratnim sredstvima, odgovarajući objekt, potporu roditelja i školskog osoblja koje je voljno sudjelovati.

5. Predanost školskog osoblja inkluzivnom pristupu za sve učenike.

Inkluzija se tiče svih učenika, osoblja škole i roditelja. To podrazumijeva uklanjanje diskriminacije i promicanje jednakosti. Škola treba stvoriti okruženje u kojem postoji uzajamno poštivanje i jednake mogućnosti za cjelokupno osoblje i sve učenike.

- 3. srpnja 2013. objavljeni su rezultati javnog poziva za odabir škola u projekt “Regionalna potpora inkluzivnom obrazovanju”. Odabrano je 7 škola u RH, a ukupno ih je bilo 20, od toga 12 osnovnih, 2 gimnazije i 6 srednjih strukovnih škola.

<http://pjp-eu.coe.int/web/inclusive-education/inclusive-school-net>

- U svrhu provođenja projekta imenovali smo članove projektnog tima na sjednici Vijeća učitelja i Vijeća roditelja. Ispred vijeća učitelja imenovani su: prof. književnosti i hrvatskog jezika Kristina Apanović, dipl. učiteljica razredne nastave i engleskog jezika Lidija Matokanović, dipl. učiteljica razredne nastave Rahela Radecki Ivakić, pedagoginja škole Katarina Neralić i ravnateljica škole Anka Posavac. Ispred vijeća roditelja izabrana je Aleksandra Zdunić, dipl. ing. poljoprivrede.
- O tom smo dopisom 17. rujna 2013. izvijestili Agenciju za odgoj i obrazovanje.

NAŠ PROJEKTI TIM

- 14. listopada 2013. održan je sastanak projektnog tima škole i voditeljice projekta Aleksandre Vidanović u našoj školi koja je članove tima upoznala s metodama i aktivnostima zajedničkog projekta, zemljama i školama koje će biti naši partneri u projektu.
- Tom je prigodom istaknula da je, od 400 prijava koje su zaprimili, povjerenstvo odabralo samo 49, uključujući i našu školu.
- Obavijestila nas je da će se 6. i 7. studenog ove godine održati Regionalna konferencija u Tirani gdje će se uspostaviti i potpisati mreža škola "The Inclusive School Network."
- Naglasila je važnost te konferencije kao i sudjelovanje jednog člana našeg projektnog tima, odnosno ravnateljice škole.

Regionalna konferencija u Tirani

- U Tirani je 6. i 7. studenog održana regionalna konferencija:

„*Prihvatanje različitosti kroz obrazovanje*“ na kojoj je u sklopu Pilot projekta sudjelovalo 130 sudionika i to predstavnici ministarstava, škola, roditelji, civilne udruge, tj. stručnjaci koji rade u svim vidovima obrazovanja, a kao naš predstavnik je išla ravnateljica naše škole Anka Posavac.

- Zadana su dva cilja: 1. Poticati dijalog o različitosti u obrazovanju među političarima i drugima koji su uključeni u obrazovni sustav jugoistočne Europe. 2. Istražiti i naučiti iz najboljih praksi o inkluziji u obrazovnoj politici, školama i nastavi.

- Domaćin konferencije je albanska ministrica prosvjete i športa gđa Lindita Nikolla koja je u uvodnom govoru istaknula važnost kvalitetnog obrazovanja za sve te je ponovila obveze njezina ministarstva prema otvorenoj i prijateljskoj školi za svu djecu. Predstavnik Europske unije g. Yngve Engstroem je naglasio važnost jačanja socijalne kohezije i inkluzije kao prioritete za jugoistočnu Europu, za put prema europskim integracijama. Predstavnici Vijeća Europe g. Villaño Qiriasi i gđa Sarah Keating su istaknuli potrebu da se osigura poštivanje standarda Vijeća Europe u pogledu kvalitete obrazovanja.
- Svi su sudionici imali priliku sudjelovati s mislima i idejama. Konferencija je podijeljena u tri dijela posvećena svakom od faza modela: prikaz vizije za inkluzivno obrazovanje opisujući trenutnu stvarnost i stvaranje konkretnih koraka za postizanje željenog stanja ili vizije. Bile su tri manje grupe s tri teme za raspravu: "Politika i različitost", "Škole i različitost" i "Nastavnici i različitosti", a svaku od ovih grupa je vodio stručnjak iz tog područja.

- Konferencija je služila kao mjesto lansiranja Inkluzivne školske mreže koja se sastoji od 49 pilot škola iz cijele regije koje su bile prisutni na konferenciji i bili su aktivni dio radnog zasjedanja. Zajednički projekt temelji se na uskoj suradnji pilot škola i zajednice.
- Na kraju konferencije svi sudionici su potpisali certifikat o sudjelovanju u ovom projektu.

Primanje certifikata

Joint European Union and Council of Europe Project "Regional Support for Inclusive Education"

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Implemented
by the Council of Europe

CERTIFICATE OF COMMITMENT

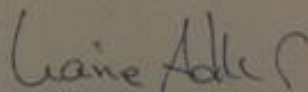
This is to certify that

Primary school "Okučani", Okučani

is a member of the Inclusive Schools Network for South East Europe

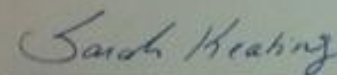
*"Regional Support for Inclusive Education" is a regional project for South East Europe,
enhancing social inclusion and social cohesion by promoting inclusive education and training in the region*

European Commission
Ms Liane ADLER

Council of Europe
Ms Sarah KEATING

Radionice:

Vizija konferencije:

Svako dijete uči. Djeca uče u sigurnom i sretnom okruženju. Inkluzivno je obrazovanje sastavni dio školskog razvoja. Svaka škola, svaki učitelj, svako dijete, svaki roditelj ima potporu i cijenjen je. Različitost je prepoznata i cijenjena od strane svakoga u obrazovnom sustavu.

***"Inclusive school is a school where:
every child is welcome,
every parent is involved,
every teacher is valued."***

DALJNI TIJEK AKTIVNOSTI...

3. prosinca ćemo obilježiti Međunarodni dan osoba s invaliditetom pod geslom “Hodati u tuđim cipelama”, u sklopu triju radionica s ciljanim skupinama učenika: “Gledati tuđim očima”, “Pokušaj me čuti” i “Možemo sve” na kojima ćemo učenike osvijestiti o problemima s kojima se susreću učenici oštećenog vida, sluha i učenici invalidi.

